

บทที่ 4

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ตามลักษณะของข้อมูลโดยใช้ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์จากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิและใช้สถิติในการช่วยวัด โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences Program) ช่วยในการวิเคราะห์

4.1 การศึกษาการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมตติยภูมิ

รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมตติยภูมิในแง่จำนวน และประเภทของกิจกรรมตติยภูมิ รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษากการเปลี่ยนแปลงนี้ได้มาจากแหล่งข้อมูลใหญ่ๆ 2 แหล่ง คือ

4.1.1. ข้อมูลทุติยภูมิ

รายละเอียดที่มาและข้อจำกัดของข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) มีดังนี้

4.1.1.1 ค้นคว้าเอกสารและข้อมูลต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและห้องสมุดต่างๆ ได้แก่ ฝ่ายทะเบียนราษฎรและฝ่ายเทคนิค ของสำนักงานเขตพระนคร สำนักงานสถิติแห่งชาติ ศูนย์เอกสารประเทศไทยและสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น

4.1.1.2 แผนที่แสดงบริเวณที่ตั้งบางลำพูทั้งที่เป็นแผนที่กระดาษและแผนที่เชิงเลข (Digital Map) ของสำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2545 ซึ่งจะได้ใช้แผนที่นี้เป็นแผนที่ฐานในการสำรวจภาคสนาม เนื่องจากมีข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ของบางลำพูทั้งในลักษณะข้อมูลกราฟิก (Graphic Data) และข้อมูลตามลักษณะ (Non Graphic or Attribute Data) เช่น ข้อมูลชื่อร้านค้าในบางลำพูและที่ตั้ง

4.1.1.3 ข้อจำกัดในการดำเนินการวิจัย

- (1) งานวิจัยและเอกสารที่ค้นคว้ามาบางส่วนไม่ได้ระบุระยะเวลาและวิธีการศึกษาวิจัยไว้ จึงไม่อาจทราบในรายละเอียดส่วนนี้ได้
- (2) ข้อมูลทุติยภูมิในส่วนของหน่วยงานราชการต่างๆ ก่อน พ.ศ. 2540 นั้น ส่วนใหญ่ไม่สามารถค้นหาข้อมูลได้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับข้อมูลส่วนที่เป็นเอกสารถ้าไม่ถูกทำลาย ก็ไม่มีผู้ใดทราบว่าถูกเก็บไว้ที่ใด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ที่โอนย้ายมาอยู่ในหน่วยงานนั้นๆ หลัง พ.ศ. 2540 หรือไม่ก็เพิ่งโอนย้ายมาอยู่ในหน่วยงานได้เพียง 1-2 ปี

4.1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ

ในงานวิจัยนี้ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) นับว่ามีความจำเป็น เนื่องจากเหตุผลต่อไปนี้

4.1.2.1 มูลเหตุของการออกภาคสนาม

จากข้อมูลทุติยภูมิที่ได้ค้นคว้ารวบรวมมาจากแหล่งต่างๆ แม้ว่า จะทำให้ได้ข้อมูลกิจกรรมตติยภูมิจำนวนหนึ่งก็ตาม แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้วิเคราะห์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ได้ ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่ผู้วิจัยมักจะไม่ระบุเวลาและขอบเขตพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ชัดเจน อีกทั้งไม่อาจทราบถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยแต่ละราย ดังนั้น การจะนำตัวเลขใดๆ มาอ้างอิง หรือนำสถิติต่างๆ ที่ได้จากข้อมูลทุติยภูมินี้ ไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบประกอบการวิเคราะห์ วิจัย จึงเป็นไปได้ว่าผลการวิเคราะห์ที่ได้อาจจะคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง นอกจากนี้ เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องทำการหาข้อมูลภาคสนามเพิ่มเติม เป็นเพราะข้อมูลทุติยภูมิของบรรดากิจกรรมตติยภูมิทั้งหลายที่ได้ค้นคว้ามาแล้วนั้น ส่วนใหญ่ไม่เป็นข้อมูลปัจจุบัน (คือ พ.ศ. 2548) อันเป็นช่วงเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องมีการสำรวจภาคสนาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันสำหรับกิจกรรมเศรษฐกิจ ประเภทตติยกรรมในบริเวณบางลำพู นอกเหนือไปจากข้อมูลตติยกรรมที่ได้ ค้นคว้าไว้แล้ว

4.1.2.2 การสำรวจภาคสนาม

ลำดับขั้นตอนในการออกภาคสนาม มีดังนี้

- (1) การเดินสำรวจกิจกรรมตติยกรรมตามเส้นทางถนนสายหลักในบางลำพู เช่น ถนนข้าวสาร ถนนตานี ถนนไกรสีห์ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น
- (2) การเก็บข้อมูลภาคสนามอย่างละเอียดโดยใช้ฐานข้อมูลบริเวณบางลำพูจากแผนที่เชิงเลข (Digital Map) ของสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2545
- (3) ทำการแก้ไข และ/หรือ เพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการฯ ตามข้อมูลที่ได้จากการออกสำรวจภาคสนาม
- (4) ลงพื้นที่สำรวจอีกครั้งเพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้ทำการแก้ไขแล้ว ตลอดจนเพิ่มเติมและแก้ไขข้อมูลที่สำรวจไม่พบในครั้งก่อน เพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและครบถ้วนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ในการสำรวจภาคสนามมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพที่ 4.1)

ครั้งที่ 1 วันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2548

ดำเนินการสำรวจพื้นที่วิจัย โดยแบ่งพื้นที่สำรวจตามแขวง เริ่มจากบริเวณแขวงตลาดยอด ตามเส้นทางถนนสายหลัก จากนั้นจึงต่อด้วยพื้นที่แขวงชนะสงคราม

ครั้งที่ 2 วันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2548

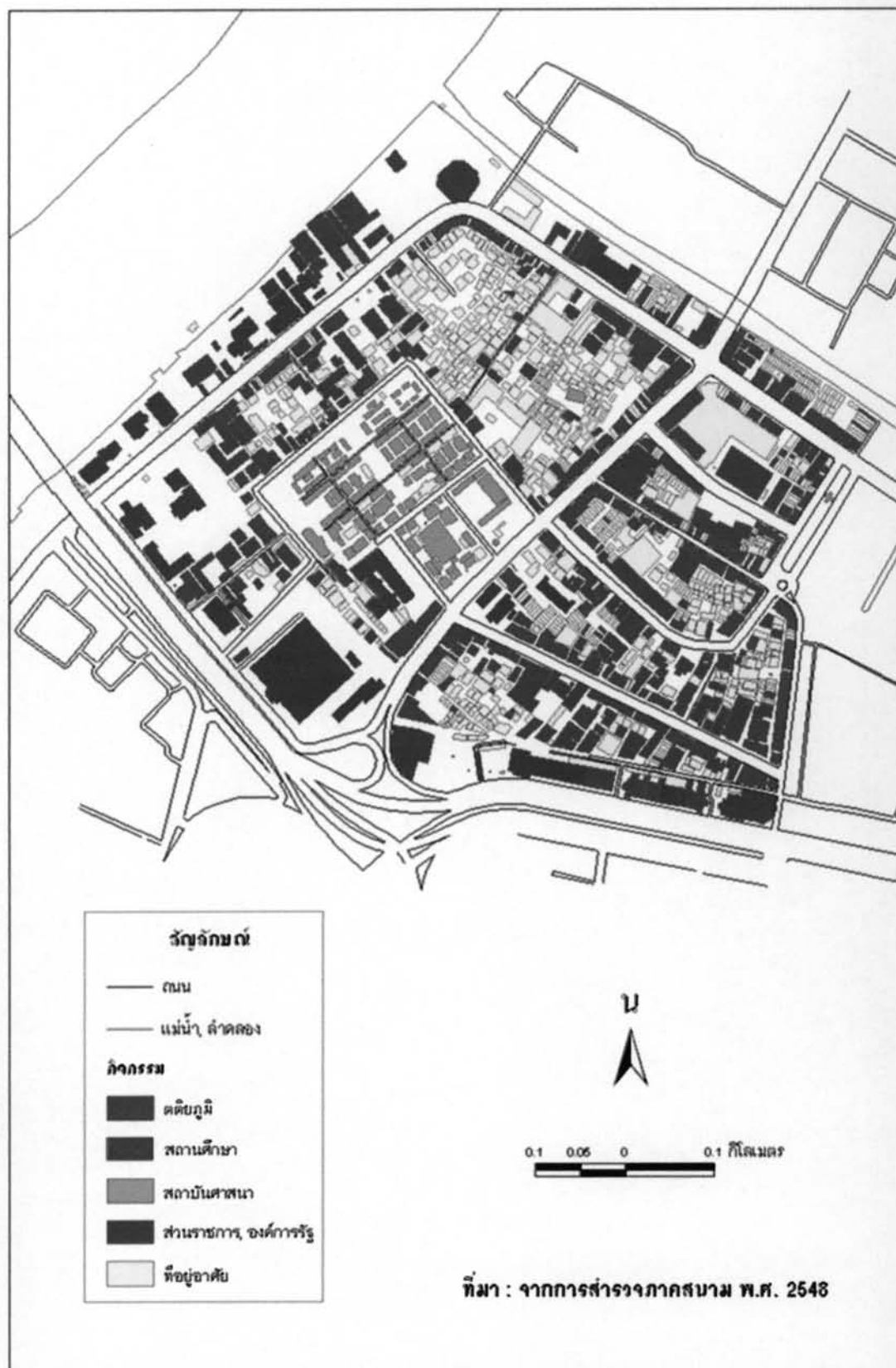
ดำเนินการสำรวจพื้นที่บางลำพูส่วนที่เหลือ รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องในการลงบันทึกรายละเอียดจากการสำรวจพื้นที่ในครั้งแรก โดย

ใช้เส้นทางในการสำรวจ อาทิเช่น ถนนเจ้าฟ้า ตรอกโรงไหม ซอยรามบุตรี ถนนข้าวสาร ถนนตานี ถนนไกรสีห์ ถนนพระอาทิตย์ เป็นต้น

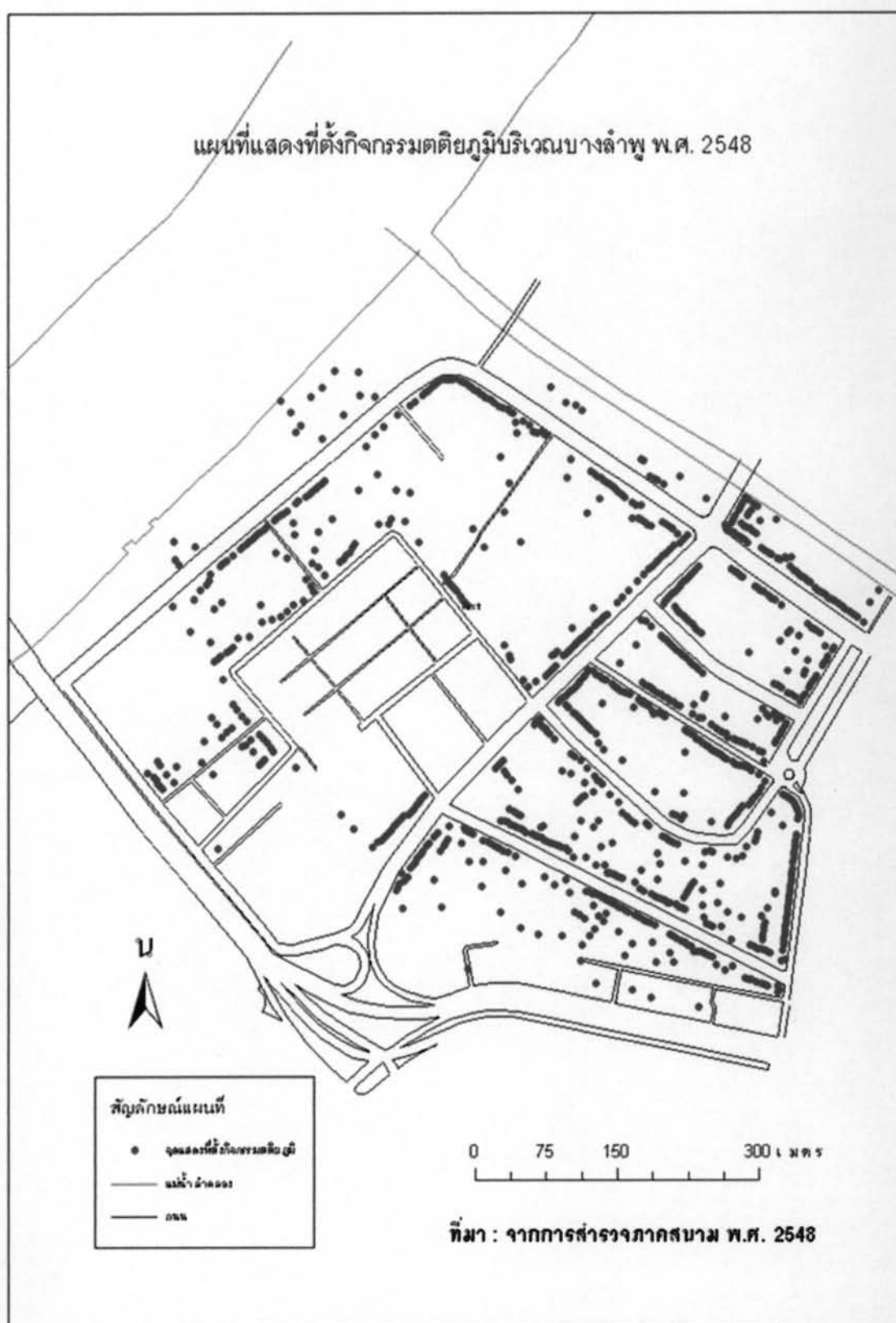
นอกจากจัดทำแผนที่การสำรวจกิจกรรมบริเวณพื้นที่ศึกษา (ภาพที่ 4.1) แล้ว ยังได้จัดทำแผนที่กิจกรรมตติยภูมิบริเวณพื้นที่ศึกษาไว้ ดังภาพที่ 4.2 อีกด้วย

4.2.2.3 ข้อจำกัดในการดำเนินการวิจัย

- (1) ข้อมูลสถานประกอบการในการสำรวจภาคสนามในครั้งนี้ เน้นสำรวจเฉพาะกิจกรรมตติยภูมิในแนวระนาบเท่านั้น ยกเว้นในกรณีที่ตั้งของสถานประกอบการนั้น มีกิจกรรมเด่นที่สำคัญ เช่น เกสต์เฮ้าส์ ที่ชั้นล่างมักแบ่งพื้นที่ประกอบกิจกรรมอื่นๆ เช่น ร้านอาหาร บริษัทท่องเที่ยว
- (2) เนื่องจากข้อจำกัดด้านความปลอดภัย จึงไม่อาจสำรวจพื้นที่ศึกษาได้ในส่วนที่ประเมินแล้วเห็นว่าไม่ปลอดภัย รวมถึงข้อมูลบางส่วน ที่มีข้อจำกัดด้านความร่วมมือของสถานประกอบการ แต่อย่างไรก็ตามในการสำรวจภาคสนามนี้ได้มีความพยายามที่จะสำรวจพื้นที่ให้ครอบคลุมมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ภาพที่ 4.1 แผนที่การสำรวจกิจกรรมบริเวณพื้นที่ศึกษา เดือนธันวาคม พ.ศ. 2548

ภาพที่ 4.2 แผนที่ที่ตั้งกิจกรรมตติยภูมิบริเวณพื้นที่ศึกษา เดือนธันวาคม พ.ศ. 2548

4.2 การสำรวจภาคสนามโดยการใช้แบบสอบถาม

การสำรวจภาคสนามนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง และทำแบบสอบถามสำหรับกลุ่มประชากรตัวอย่างที่กำหนด (รายละเอียดจะได้กล่าวถึงต่อไปในหัวข้อ 4.2.2) สำหรับกลุ่มประชากรตัวอย่างนี้จัดทำแยกเป็น 2 ชุด เนื่องจากมีกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม เสร็จขั้นตอนนี้จึงจะได้ออกภาคสนามและรวบรวมข้อมูลตามลำดับ เมื่อได้ข้อมูลแล้วจึงนำไปประมวลผล ส่วนการวิเคราะห์และประมวลผล ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายนั้นจะกล่าวโดยละเอียดในบทต่อไป

และเนื่องจากสถานประกอบการส่วนใหญ่ในบางลำพู จะประกอบกิจการในเวลาเช้าถึงเย็น และผู้ที่เข้ามายังบางลำพูส่วนใหญ่ก็จะเข้ามาในพื้นที่ในเวลานี้เช่นกัน และแม้ว่าจะมีสถานประกอบการบางส่วนเปิดทำการในเวลากลางวัน แต่เมื่อเทียบกับสถานประกอบการที่เปิดในเวลาเช้าถึงเย็นนับว่ามีน้อยกว่า อีกทั้งสถานประกอบการที่เปิดในเวลากลางวันจะตั้งอยู่ในพื้นที่เพียงบางส่วนของบางลำพูเท่านั้น เช่น บริเวณถนนข้าวสารและใกล้เคียง หรือร้านอาหารกึ่งผับแถบถนนพระอาทิตย์ มิได้ครอบคลุมไปทั้งบริเวณบางลำพูเช่นในตอนกลางวัน ฉะนั้น เงื่อนไขหรือข้อจำกัดของการสำรวจภาคสนาม จึงเป็นการลงพื้นที่ภาคสนามและสัมภาษณ์โดยการทำแบบสอบถามเฉพาะในช่วงเวลากลางวันเท่านั้น

4.2.1 การออกแบบแบบสอบถาม

กลุ่มประชากรตัวอย่างในงานวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) สถานประกอบการ และ (2) ผู้ที่เข้ามาบางลำพู ทั้งนี้ เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจในบางลำพูและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ จากมุมมองของผู้ที่ประกอบกิจกรรมตติยกรรมในบางลำพูโดยตรง และจากมุมมองของผู้บริโภคหรือในที่นี่คือผู้ที่เข้ามายังบางลำพู โดยที่ประชากรตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มนี้มีรายละเอียดต่างกัน ดังต่อไปนี้

4.2.1.1 สถานประกอบการ

สถานประกอบการในที่นี้ หมายถึง ร้านค้าหรือผู้ประกอบการที่ดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจประเภทตติยกรรมอยู่ในบางลำพู

ตัวแปรที่ใช้ จะเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยมีรายละเอียดตัวแปร ตามตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ตัวแปรสถานประกอบการ

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม
● ประเภทกิจกรรม	
● ประเภทลูกค้า	
● ปีที่ดำเนินกิจการ	
● การเปลี่ยนแปลงกิจกรรมตติยภูมิและ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นรายกิจกรรม	● ประเภทของกิจกรรมตติยภูมิที่เคย เปลี่ยนมาก่อนหน้านี้
● ช่วงปีที่มีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมตติยภูมิ	
● สาเหตุการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุด	
● ผลกระทบต่อสถานประกอบการ	● ผลของการส่งเสริมการท่องเที่ยวใน บางลำพู

สถิติที่ใช้วิเคราะห์

ในการวิเคราะห์จะใช้ ร้อยละ

แบบสอบถามสำหรับสถานประกอบการ

รายละเอียดแบบสอบถามสถานประกอบการ ดูภาคผนวก ก

การทดสอบแบบสอบถาม (Pretests)

ในการทำแบบสอบถามนี้จะได้ทำการทดสอบแบบสอบถามเพื่อประเมินผลความใช้ได้ (Validity) ของคำถาม (พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ, 2547: 300) และทดสอบความเข้าใจคำถามของกลุ่มตัวอย่าง ว่าคำถามสื่อความหมายให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาหรือไม่ อีกทั้งให้ทราบถึงข้อดีข้อเสียของคำถาม เป็นต้นว่าคำถามมีความชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่กำกวม เพื่อการวัดผลที่ถูกต้องและผิดพลาดน้อยที่สุด ถ้ามีจุดใดบกพร่องจะได้ทำการแก้ไขแบบสอบถามก่อนออกภาคสนามต่อไป ในการทดสอบแบบสอบถามสำหรับสถานประกอบการ ได้ทำการทดสอบแบบสอบถามจำนวน 20 ชุด คิดเป็นร้อยละ 7 ของจำนวนแบบสอบถามสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4.2.1.2 ผู้ที่เข้ามาบางลำพู

ผู้ที่เข้ามาบางลำพูหรือผู้บริโภคนั้น ได้แก่ ผู้ที่เข้ามาในบางลำพู ทั้งที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติและผู้ที่มีได้เป็นนักท่องเที่ยวหรือประชาชนทั่วไปที่เข้ามาประกอบกิจกรรมในบางลำพูหรือบังเอิญผ่านมา

ตัวแปรที่ใช้ จะเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรภูมิหลัง โดยมีรายละเอียดตัวแปร ตามตาราง 4.2

ตาราง 4.2 ตัวแปรผู้ที่เข้ามาบางลำพู

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรภูมิหลัง
● ปีที่มาบางลำพูเป็นครั้งแรก	● เพศ
● เหตุผลที่มาบางลำพู	● อายุ
● กิจกรรมเด่นในบางลำพู	● รายได้ต่อเดือน
● การเปลี่ยนแปลงกิจกรรมตติยกรรมิรายประเภท	● การศึกษา
● ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง	● อาชีพ
	● สถานภาพการมาเยือนพื้นที่ศึกษา

สถิติที่ใช้วิเคราะห์

ในการวิเคราะห์จะใช้ ร้อยละ

แบบสอบถามสำหรับผู้เข้ามาบางลำพู

รายละเอียดแบบสอบถามสถานประกอบการ ดูภาคผนวก ข และ ค
การทดสอบแบบสอบถาม (Pretests)

ในส่วนนี้ได้ทดสอบแบบสอบถามจำนวน 20 ชุด คิดเป็นร้อยละ 11

4.2.2 การสุ่มตัวอย่าง

โดยการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ สถานประกอบการและผู้เข้ามาบางลำพู (ทั้งประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ) โดยที่ประชากรทั้ง 2 กลุ่มนี้ มีวิธีการหาตัวอย่างประชากรที่แตกต่างกัน ดังนี้

4.2.2.1 สถานประกอบการ

จำนวนสถานประกอบการที่สำรวจได้จากภาคสนาม (สำรวจเฉพาะสถานประกอบการที่อยู่ชั้นล่างของอาคาร) สำรวจได้ 945 แห่ง สามารถจัดแยกเป็นกลุ่มใหญ่ 4 กลุ่ม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.	บริการด้านที่พักอาศัย (โรงแรม, เกสต์เฮ้าส์)	96 แห่ง
2.	บริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม	170 แห่ง
3.	บริการทั่วไป (ร้านค้าทั่วไป รวมทั้งห้างสรรพสินค้า)	584 แห่ง
4.	บริการการเงิน ท่องเที่ยว สื่อสาร คมนาคม	95 แห่ง

ขั้นตอนต่อไป คือ การคำนวณหาขนาดตัวอย่างประชากร ในที่นี่ใช้สูตรการคำนวณหาตัวอย่างประชากรของยามาเน (Taro Yamane) เนื่องจากเป็นสูตรที่ไม่ซับซ้อน มีผู้นิยมใช้มาก อีกทั้งพิจารณาจากข้อมูลที่มีอยู่แล้วว่าสามารถใช้กับสูตรการคำนวณนี้ได้

สูตรการคำนวณตัวอย่างของยามาเน

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ	n	คือ จำนวนขนาดหรือตัวอย่างของกลุ่ม
	N	คือ ขนาดประชากร
	e	คือ ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (ในที่นี้ คือ 0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร} \quad n &= \frac{945}{1+945(e)^2} \\ &= 945 / 3.3625 \\ &= 281 \text{ ราย} \end{aligned}$$

เนื่องจากมีการจัดกลุ่มสถานประกอบการตามกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ เพื่อให้เป็นตัวแทนแต่ละกิจกรรม จึงต้องมีการกำหนดขนาดตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิ (Stratum) เพื่อให้การสุ่มตัวอย่างครอบคลุมในทุกกิจกรรม ในการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified

Sampling) นี้ ได้คัดเลือกจำนวนสถานประกอบการเพื่อให้ง่ายต่อการคำนวณ โดยจำนวนตัวอย่างที่ใช้คำนวณมีทั้งสิ้นรวม 280 ราย โดยมีรายละเอียดการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ดังนี้

1. บริการด้านที่พักอาศัย (โรงแรม, เกสต์เฮ้าส์) 96 ราย

$$\frac{96 * 280}{945} = 29 \text{ ราย}$$
2. บริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม 170 ราย

$$\frac{170 * 280}{945} = 50 \text{ ราย}$$
3. บริการทั่วไป (ร้านค้าทั่วไป รวมทั้งห้างสรรพสินค้า) 584 ราย

$$\frac{584 * 280}{945} = 173 \text{ ราย}$$
4. บริการการเงิน ท่องเที่ยว สื่อสาร คมนาคม 95 ราย

$$\frac{95 * 280}{945} = 28 \text{ ราย}$$

สรุปขนาดตัวอย่างของกิจกรรมที่พักอาศัย 29 ราย อาหารและเครื่องดื่ม 50 ราย ร้านค้าทั่วไป 173 ราย และกิจกรรมด้านการบริการการเงิน ท่องเที่ยว สื่อสาร คมนาคมขนส่ง 28 ราย รวมทั้งสิ้น 280 ราย และเพื่อให้การกระจายของกลุ่มตัวอย่างครอบคลุมทั่วพื้นที่ศึกษา จึงใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบ (Systematic Selection) เพื่อหาการกระจายของประชากรตัวอย่าง 280 ราย จากกลุ่มประชากรทั้งหมด 945 ราย โดยการคำนวณหาช่วงการสุ่ม (Sampling Interval) หรือ Sampling Fraction (SF) ดังนี้

$$I = \frac{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}{\text{จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ}}$$

$$I = 945 / 280 = 3.375 = 3$$

โดยปรับตัวเลข 3.375 เป็นจำนวนเต็มเพื่อผลในทางปฏิบัติ จึงได้เท่ากับ 1:3 หมายถึงสถานประกอบการทุกๆ อันดับที่ 3 เป็นประชากรตัวอย่าง หากมีสถานประกอบการ

รายได้ปฏิเสธให้ความร่วมมือจึงจะเลือกสถานประกอบการลำดับที่อยู่ถัดไปแทน จนกว่าจะครบ 280 ราย ทั้งนี้ ในการเลือกสถานประกอบการที่เป็นจุดเริ่มต้นนั้น เริ่มจากสถานประกอบการที่อยู่หัวมุมถนนเป็นหลัก

4.2.2.2 ผู้ที่เข้ามาบางลำพู

ด้วยเหตุที่ไม่มีผู้เก็บสถิติจำนวนผู้ที่เข้ามาบางลำพูเพราะเป็นพื้นที่เปิดยากต่อการเก็บสถิติ ดังนั้น จึงไม่สามารถหาจำนวนประชากรที่แน่นอนเพื่ออ้างอิงได้ ดังนั้น การกำหนดขนาดตัวอย่างในงานวิจัยนี้ จึงเป็นการสุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีไม่อิงหลักความน่าจะเป็น โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ส่วนขนาดของตัวอย่างนั้นได้จากสูตรการคำนวณของ De Vaus (1995) กำหนดขนาดตัวอย่างที่มีความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Error) ร้อยละ 7.5 ที่ระดับความเชื่อมั่น (Confidence Level) ร้อยละ 95 เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรตัวอย่างที่แน่นอน จากเงื่อนไขนี้จะได้จำนวนขนาดตัวอย่างที่ 178 ตัวอย่าง

4.2.3 ขั้นตอนการสัมภาษณ์

เมื่อได้ข้อมูลปฐมภูมิจากการออกภาคสนามแล้ว จึงเป็นขั้นตอนการกำหนดรหัส (Code) สำหรับแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด จากนั้นจึงเป็นการลงรหัสสำหรับคำตอบจากแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด เมื่อแปลงข้อมูลเป็นรหัสแล้ว จึงนำเข้าประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์เป็นลำดับต่อไป

4.2.3.1 การสัมภาษณ์สถานประกอบการ

การวางแผนการสัมภาษณ์

การกำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างของสถานประกอบการจะได้กล่าวถึงโดยละเอียดในหัวข้อต่อไป ส่วนระยะเวลาในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายประมาณการใช้เวลาไว้ 1 เดือน

4.2.3.2 การสัมภาษณ์ผู้ที่เข้ามาบางลำพู

การวางแผนการสัมภาษณ์

ได้วางแผนการสัมภาษณ์โดยใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายไว้ไม่เกิน 1 เดือน

แผนงานภาคสนาม

1. กำหนดจุดสัมภาษณ์ ประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ ให้ครอบคลุมพื้นที่บางลำพูและเป็นจุดที่มีผู้ผ่านเข้า-ออกมาก รวม 6 จุด คือ
 - 1.1 ถนนพระอาทิตย์ บริเวณป้อมพระสุเมรุและปากซอยชนะสงคราม
 - 1.2 ถนนพระสุเมรุ บริเวณด้านข้างห้างนิวเวสต์เกต
 - 1.3 ถนนจักรพงษ์ บริเวณหน้าสหกรณ์กรุงเทพและปากซอยรามบุตรี
 - 1.4 ถนนข้าวสาร บริเวณปากทางเข้าถนนข้าวสารช่วงตัดกับถนนจักรพงษ์และบริเวณทางเข้าถนนข้าวสารช่วงตัดกับถนนตะนาว
 - 1.5 ถนนสีปสามห้าง - ช่วงตัดถนนไกรศรี
2. เวลาสัมภาษณ์ (สำหรับนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป)
 - 2.1 วันจันทร์ – วันศุกร์
 - ช่วงเช้า ประมาณ 9.00 – 12.00 น.
 - ช่วงบ่าย ประมาณ 13.00 – 18.00 น.
 - 2.2 วันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุด (ถ้ามี)
 - ช่วงเช้า ประมาณ 9.00 – 12.00 น.
 - ช่วงบ่าย ประมาณ 13.00 – 18.00 น.

4.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์และประมวลผล

เมื่อเก็บข้อมูลทั้ง 2 ส่วนเรียบร้อยแล้ว จึงจะกำหนดรหัสสำหรับแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด (ดูรายละเอียดภาคผนวก ง และ จ) จากนั้นจึงใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) ในการวิเคราะห์ข้อมูลของสถานประกอบการและผู้ que เข้ามาบางลำพู เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ฉ)

4.4 สรุป

วิธีการดำเนินการวิจัยนี้เริ่มจากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมมติขุมิจากแหล่งข้อมูลใหญ่ 2 แหล่งคือ ข้อมูลขุมิ ได้จากการค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย รวมทั้งแผนที่

ต่างๆ และข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสำรวจภาคสนามและการสัมภาษณ์โดยการออกแบบสอบถาม มูลเหตุที่ต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิเนื่องจากรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมตติยภูมิที่ได้จากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ ไม่สมบูรณ์และไม่เป็นปัจจุบัน จึงต้องมีการสำรวจภาคสนาม สำหรับแบบสอบถามที่ใช้นี้แบ่งเป็น 2 ชุด เพื่อสอบถามสถานประกอบการและผู้เข้ามาบางลำพูรวมถึงนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ ในการสุ่มตัวอย่างจากทั้ง 2 กลุ่มนี้ ก่อนอื่นต้องคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างต่างกัน คือ สถานประกอบการเริ่มจากการคำนวณตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ จากนั้นจึงเป็นการหาตัวอย่างตามชั้นภูมิ เนื่องจากได้แบ่งประเภทของสถานประกอบการออกเป็นหลายประเภท และเพื่อให้การกระจายของกลุ่มตัวอย่างของสถานประกอบการครอบคลุมบริเวณพื้นที่ศึกษา จึงมีการคำนวณหาช่วงการสุ่ม (Sampling Interval) หรือ Sampling Fraction (SF) เพิ่มเติม แต่สำหรับผู้เข้ามาบางลำพูนั้น เนื่องจากไม่มีการเก็บสถิติจำนวนประชากรไว้ทำให้ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้น จึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างนั้นได้จากสูตรการคำนวณของ De Vaus กำหนดขนาดตัวอย่างที่มีความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการสุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 7.5 ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ในการออกภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนี้ ได้มีการวางแผนงานภาคสนามเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างเรียบร้อยและมีกรอบเวลาแน่ชัดในการทำงาน เมื่อสำรวจภาคสนามเสร็จสิ้นจึงเป็นขั้นตอนสุดท้ายคือการวิเคราะห์และประมวลผล โดยกำหนดรหัสสำหรับแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด และนำเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows เพื่อการวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป